

หอภาพถ่ายล้านนา

Chiang Mai House of Photography

โดย รองศาสตราจารย์กัณฑ์ พูนพิพัฒน์¹ หอภาพถ่ายล้านนา สาขาวิชาศิลปะการถ่ายภาพ ภาควิชาสื่อ
ศิลปะ และการออกแบบสื่อ คณะวิจิตรศิลป์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ระยะเวลาดำเนินการ เริ่มดำเนินการตั้งแต่ปี พ.ศ.2557

คำสำคัญ อนุรักษ์ เผยแพร่ ภาพถ่ายของล้านนาสู่สากล

Keywords preserve, distribute, universalizing Lanna photography

หอภาพถ่ายล้านนา ศูนย์แห่งการเรียนรู้ทางภาพถ่าย

Chiang Mai House of Photography: Centre for Photographic Studies

หอภาพถ่ายล้านนาถูกจัดตั้งขึ้นเพื่อเป็นศูนย์กลางในการจัดเก็บภาพถ่ายโบราณและภาพถ่ายจิตรกรรมฝาผนังของวัดต่างๆในล้านนาอันทรงคุณค่า เพราะภายในภาพถ่ายเหล่านี้ล้วนบรรจุด้วยข้อมูลทางศาสตร์และศิลป์ในแขนงต่างๆ อย่างมากมาย นับเป็นองค์ความรู้ที่ประเมินค่ามิได้ของล้านนา นำมาจัดเก็บอย่างเป็นระบบและระเบียบเพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้และเผยแพร่สู่สาธารณชนในแง่ต่างๆ ที่เน้นไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดของการนำข้อมูลต้นทางวัฒนธรรมล้านนา อันเป็นเอกลักษณ์หาที่ใดเหมือน ก่อเกิดองค์ความรู้ที่เราจะพัฒนาได้อย่างต่อเนื่อง ที่สามารถนำไปต่อยอดทางการศึกษาในด้านต่างๆ ทั้งนี้รวมถึงการรวบรวมงานวิจัย และบทความที่เกี่ยวข้องกับภาพถ่ายในลักษณะต่างๆ อันที่จะเป็นประโยชน์ต่อสังคมอีกทางหรือการนำงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเป็นตัวอย่างหรือเป็นต้นแบบในการสร้างสรรค์งานได้อย่างถูกต้อง นอกจากนี้จะเป็นส่วนที่ผลักดันอุตสาหกรรมภาพถ่ายในประเทศให้มีการพัฒนาอย่างแข็งแกร่งต่อเนื่องเพราะการนำข้อมูลต้นทางวัฒนธรรมที่จะสามารถสร้างสรรค์ผลงานได้อย่างมีเอกลักษณ์ที่แตกต่างและโดดเด่นอีกทั้งยังสามารถสร้างมูลค่าเพิ่มมากยิ่งขึ้น

สภาพก่อนการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น

การใช้ภาพถ่ายเพื่อบันทึกเรื่องราวต่างๆได้แพร่หลายไปสู่หัวเมืองต่างๆ ในสยามประเทศ รวมถึงหัวเมืองในเขตล้านนาเช่นเดียวกัน ได้มีการถ่ายภาพเพื่อบันทึกข้อมูลด้านต่างๆ ไม่ว่าจะเป็น ภาพถ่ายบุคคล ภาพถ่ายสถานที่สำคัญ หรือแม้แต่วิวชีวิตและสภาพความเป็นอยู่ของผู้คนในล้านนา เมื่อภาพถ่ายเหล่านี้ได้ตกทอดมาสู่ปัจจุบันถือเป็นหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่สำคัญในการแหล่งเรียนรู้ อีกทั้งยังสามารถนำไปอ้างอิงได้

¹

อาจารย์ประจำสาขาวิชาศิลปะการถ่ายภาพ ภาควิชาสื่อศิลปะ และการออกแบบสื่อ คณะวิจิตรศิลป์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ 50200

Department of Media arts and design, Photographic Art, Faculty of Fine Arts, Chiangmai University, Chiangmai 50200 Thailand

แต่ในขณะเดียวกันหากภาพถ่ายนี้ไม่ถูกจัดเก็บและรวบรวมอย่างเป็นระบบอาจทำให้ภาพถ่ายที่บันทึกข้อมูลด้านต่างๆในประวัติศาสตร์นั้นเสื่อมสลาย หรือสูญหายไปพร้อมกับข้อมูลทางประวัติศาสตร์ที่สำคัญอันทรงคุณค่าของชุมชนล้านนา ทั้งนี้ในฐานะที่ข้าพเจ้าเป็นผู้ก่อตั้งสาขาวิชาศิลปการถ่ายภาพ ภาควิชาสื่อศิลปะและการออกแบบสื่อ ได้เล็งเห็นถึงคุณค่าของภาพถ่ายล้านนาโบราณเหล่านี้ จึงไม่สามารถละเลยในการทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางในการจัดเก็บภาพถ่ายล้านนาโบราณอันทรงคุณค่าเหล่านี้ได้ จึงได้ริเริ่มในการเป็นผู้นำในการจัดตั้ง **หอภาพถ่ายล้านนา** เพื่อเป็นศูนย์กลางในการจัดเก็บภาพถ่ายโบราณอันทรงคุณค่ารวมถึงข้อมูลต่างๆ ที่ประกอบในภาพถ่ายเหล่านั้น

และนอกจากภาพถ่ายโบราณของล้านนาแล้ว ภาพจิตรกรรมฝาผนังของวัดต่างๆในล้านนาก็เป็นอีกสิ่งหนึ่งที่ทรงคุณค่าสมควรแก่การจัดเก็บและบันทึกด้วยการถ่ายภาพ ก่อนที่จิตรกรรมฝาผนังเหล่านี้ของล้านนาจะสูญสลาย ในฐานะที่ข้าพเจ้าเป็นผู้เชี่ยวชาญในการถ่ายภาพเพื่อบันทึกและจัดเก็บภาพจิตรกรรมฝาผนัง ที่ต้องนำศาสตร์และองค์ความรู้ด้านต่างๆมาประกอบในการบันทึกถ่ายภาพจิตรกรรมฝาผนังของวัดต่างๆให้ได้

หอภาพถ่ายล้านนาที่ถูกจัดตั้งขึ้นนี้ถือเป็นหอภาพถ่ายแห่งแรกและแห่งเดียวในภูมิภาคอาเซียนและเป็นแห่งที่สองของเอเชีย ซึ่งในปัจจุบันนี้เราสามารถพบหอภาพถ่ายได้ในหลายประเทศเช่น ประเทศฝรั่งเศส ตั้งอยู่ที่กรุงปารีส ประเทศรัสเซียตั้งอยู่ที่เมืองมอสโก หรือที่ประเทศอังกฤษตั้งอยู่ที่กรุงลอนดอน เป็นต้น จะเห็นได้ว่าในอาระยะประเทศจะให้ความสำคัญเป็นอย่างสูงในการจัดเก็บภาพถ่ายโบราณ เพราะต่างเห็นพ้องต้องกันว่าภาพถ่ายโบราณนั้นสามารถให้ข้อมูลที่ สามารถนำไปใช้อ้างอิงโดยปราศจากข้อกังขาใดๆ อีกทั้งยังเป็นตัวบ่งชี้ถึงการมีความเจริญและอาระยะของประเทศนั้นๆ ฉะนั้นการจัดตั้งหอภาพถ่ายล้านนาขึ้นมาในครั้งนี้ จึงน่าจะเป็นอีกสถานที่ที่จะนำความภาคภูมิใจมาสู่มหาวิทยาลัยเชียงใหม่และภูมิภาคล้านนาได้เป็นอย่างดี

ภาพหอภาพถ่ายล้านนาเมื่อแรกเริ่มตั้งแต่ก่อนการซ่อมแซม จนกระทั่งซ่อมแซมก่อสร้างเสร็จสิ้น

การมีส่วนร่วมของสังคมเป้าหมาย

ในส่วนของการมีส่วนร่วมกับสังคมนั้นถือเป็นพันธกิจหลักอันหนึ่งของ หอภาพถ่ายล้านนา เพราะหอภาพถ่ายล้านนาได้มีการกำหนดหน้าที่ในการมีส่วนร่วมของสังคมและรับผิดชอบในการนำเสนอข้อมูลด้านต่างๆโดยใช้ภาพถ่ายให้เกิดประโยชน์สูงสุด ทั้งนี้ในฐานะผู้ก่อตั้งหอภาพถ่ายล้านนาจึงได้กำหนดหน้าที่ในการมีส่วนร่วมกับสังคม โดยมีการแบ่งระดับของการมีส่วนร่วมของสังคมดังต่อไปนี้

กลุ่มสังคมภายในองค์กร

1. นักศึกษาสาขาศิลปะการถ่ายภาพ ภาควิชาสื่อศิลปะและการออกแบบสื่อ คณะวิจิตรศิลป์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เป้าหมายหลักของหอภาพถ่ายล้านนาในการให้นักศึกษาของสาขาศิลปะการถ่ายภาพต้องมีส่วนร่วม ทั้งนี้เพื่อเป็นการฝึกฝนให้มีทักษะประกอบองค์ความรู้ที่ได้เรียนมา เพราะในศตวรรษที่ 21 นั้น นักศึกษาที่ทางสาขาศิลปะการถ่ายภาพได้ผลิตต้องมีทั้งความรู้และทักษะอย่างแท้จริง ซึ่งนอกจากนี้หอภาพถ่ายล้านนานั้นเป็นสถานที่ที่จะสามารถฝึกฝนนักศึกษาให้มีความรู้และเข้าใจถึงศิลปวัฒนธรรมล้านนาอีก

ด้วย ทำให้นักศึกษามีเอกลักษณ์เฉพาะตน ในส่วนของด้านอื่นๆเช่นการจัดทำข้อมูลและเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับภาพถ่าย นอกจากนี้ยังฝึกฝนให้นักศึกษาศาขาศิลปะการถ่ายภาพให้มีทั้งทักษะและจิตสำนึกในการให้บริการชุมชน ตั้งแต่การจัดนิทรรศการภาพถ่ายเพื่อรับใช้สังคม หรือแม้แต่การให้ข้อมูลแก่ผู้เยี่ยมชมทั้งภาษาไทย ภาษาอังกฤษและภาษาจีน

ภาพนักศึกษารหัส 58และรหัส 59 ขณะร่วมกันทำงานในห้องสมุดดิจิทัลภายในหอภาพถ่ายล้านนา

2. คณาจารย์และเจ้าหน้าที่ของสาขาศิลปะการถ่ายภาพ ภาควิชาสื่อศิลปะและการออกแบบสื่อ คณะวิจิตรศิลป์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ การมีส่วนร่วมระหว่างหอภาพถ่ายล้านนากับคณาจารย์และเจ้าหน้าที่ของสาขาศิลปะการถ่ายภาพ เป็นในลักษณะการร่วมกันสร้างทั้งองค์ความรู้และเพิ่มพูนทักษะ ตัวอย่างเช่น การจัดทำและบันทึกข้อมูลในการลงวิจัยภาคสนาม หรือการจัดเก็บภาพถ่ายและบันทึกข้อมูลภาพถ่ายจิตรกรรมฝาผนังของวัดในล้านนา หรือการจัดนิทรรศการเพื่อสร้างองค์ความรู้ด้านต่างๆจากภาพถ่าย เพื่อจุดประสงค์ในแง่ของการอนุรักษ์หรือการถ่ายทอดศิลปะ วัฒนธรรมและประเพณีอันดีงามของล้านนาให้เป็นที่ประจักษ์แก่สังคม หรือแม้แต่เป็นผู้ช่วยในการทำวิจัยแก่คณาจารย์และเจ้าหน้าที่ของสาขาศิลปะการถ่ายภาพ ทั้งนี้ในฐานะผู้ก่อตั้งมีความประสงค์อย่างสูงในการที่จะต้องฝึกฝนคณาจารย์และเจ้าหน้าที่ของสาขาศิลปะการถ่ายภาพให้เกิดความเชี่ยวชาญและปลูกฝังการมีจิตสำนึกที่จะให้บริการต่อสังคม ทั้งนี้เพื่อให้หอภาพถ่ายสามารถคงอยู่และสืบทอดต่อไป

กลุ่มสังคมภายนอกองค์กร

กลุ่มสังคมภายนอกองค์กรเป็นอีกส่วนที่มีความสำคัญต่อการก่อตั้งหอภาพถ่ายล้านนาเช่นกัน ซึ่งทางหอภาพถ่ายได้มีนโยบายในการมีส่วนร่วมกับสังคมภายนอกองค์กรดังนี้

ระดับท้องถิ่น

หอภาพถ่ายล้านนาได้มีส่วนร่วมทั้งท้องถิ่นหลายองค์กรทั้งของราชการและเอกชน เริ่มตั้งแต่ทางผู้ก่อตั้งได้ความร่วมมือกับทางเทศบาลนครเชียงใหม่ในการให้สถานที่เพื่อเปิดเป็นหอภาพถ่ายล้านนา ทางผู้ก่อตั้งได้ร่วมมือกับสาขาศิลปะการถ่ายภาพ ภาควิชาสื่อศิลปะและการออกแบบสื่อ คณะวิจิตรศิลป์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ในการปรับปรุงสถานที่โดยจัดทำชั้นสองเป็นห้องนิทรรศการหมุนเวียนและชั้นล่างจัดเป็นห้องสมุดและห้องสมุดดิจิทัลในการบริการประชาชนทั่วไปในการเข้ามาสืบค้นภาพถ่ายโบราณ ห้องประชุมและห้องทำงาน เหตุที่นำหอภาพถ่ายล้านนามาตั้งในสถานที่นี้เพราะจะได้ร่วมมือกับกลุ่มพิพิธภัณฑ์กลางเวียงซึ่งเป็นของเทศบาลนครเชียงใหม่ โดยมีด้วยกันทั้งหมด 3 พิพิธภัณฑ์และเมื่อมีหอภาพถ่ายล้านนาเข้ามาร่วมด้วยย่อมเกิดความเข้มแข็งและน่าสนใจมากยิ่งขึ้น จากนั้นในอนาคตอันใกล้ทางหอภาพถ่ายล้านนาจะเป็นหัวหน้ากลุ่มของพิพิธภัณฑ์ขนาดเล็กในภาคเหนือ ในการจัดทำเครือข่ายหรือปรับปรุงเว็บไซต์ของพิพิธภัณฑ์ขนาดเล็กในภาคเหนือ ตัวอย่างเช่นจัดทำเว็บไซต์ให้พิพิธภัณฑ์โกลผ้าโบราณ อำเภอลอง จังหวัดแพร่ เป็นต้น ทั้งนี้ทางหอภาพถ่ายจะเป็นผู้ประชาสัมพันธ์เพื่อให้เว็บไซต์เหล่านี้เป็นที่รู้จักและเกิดประโยชน์ที่แท้จริงต่อสังคม นอกจากนี้หอภาพถ่ายยังคงมีเป้าหมายในการสร้างการมีส่วนร่วมในระดับท้องถิ่นให้มากกว่านี้ตามที่ได้วางแผน ซึ่งถือเป็นยุทธศาสตร์อันหนึ่งของหอภาพถ่าย

ภาพการร่วมมือในระดับท้องถิ่น สามภาพแถวบนเป็นการร่วมมือกับกลุ่มไทลื้อในเชียงใหม่จัดบรรยายเรื่อง "ชนชาติไทลื้อ" โดย อ.วิถี พานิชย์พันธ์ เมื่อวันที่ 27 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2559 ส่วนในสามภาพแถวล่างเป็นการร่วมมือกับกลุ่มอนุรักษ์พื้นบ้านล้านนา จัดบรรยายเรื่อง "เครื่องรางในล้านนา" โดย ผศ.วิไลภรณ์ ศรีป่าซาง เมื่อวันที่ 19 มีนาคม พ.ศ.2559

ระดับชาติ

ในส่วนของการมีส่วนร่วมในระดับชาตินั้น ทางหอภาพถ่ายล้านนาได้ร่วมมือกับองค์กรใหญ่ระดับชาติ ทั้งของราชการและเอกชนหลายองค์กรด้วยกัน ตัวอย่างเช่น องค์การบริหารพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน(อพท.) ได้ร่วมมือกับหอภาพถ่ายล้านนาในการลงเก็บภาพถ่ายโบราณเมืองน่าน และจัดนิทรรศการ บริเวณกลางเมืองน่าน หรือหอภาพถ่ายล้านนาร่วมกับสถาบันวิจัยดาราศาสตร์แห่งชาติ (องค์การมหาชน) ในการจัดอบรมแก่นักศึกษาและประชาชนทั่วไปในการถ่ายภาพทางดาราศาสตร์ หรือกับศูนย์สร้างสรรค์งาน ออกแบบ (Thailand Creative & Design Center หรือที่เรียกกันทั่วไปว่า TCDC) ที่ให้ความร่วมมือกันในหลายมิติด้วยกัน ตัวอย่างเช่นในเดือนธันวาคม พ.ศ.2559 นี้ทางหอภาพถ่ายล้านนาได้ร่วมมือกับทาง TCDC โดยการให้พื้นที่ในการจัดงาน Chiangmai Design week ที่หอภาพถ่ายล้านนา เพราะการร่วมมือกับองค์กรใหญ่ระดับชาตินั้นเพื่อให้เกิดความร่วมมือรวมถึงการแลกเปลี่ยนในหลากหลายช่องทาง เช่นการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้หรือการแลกเปลี่ยนข้อมูล เป็นต้น นอกจากนี้ทางหอภาพถ่ายล้านนาได้ร่วมมือกับเอกชนด้วยเช่นกัน ซึ่งหอภาพถ่ายล้านนาได้คัดสรรในการมีส่วนร่วมกับเอกชนอย่างมาก ตัวอย่างเช่นร่วมมือกับสำนักพิมพ์ ริเวอร์บุ๊ก ซึ่งเป็นสำนักพิมพ์ที่มีคุณภาพจัดพิมพ์หนังสือเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ที่ทรงคุณค่าเป็นส่วนใหญ่ โดยที่มีการร่วมมือในการจัดนิทรรศการภาพถ่ายโบราณของ จอห์น ทอมสัน ซึ่งนำมาจัดที่หอศิลปวัฒนธรรมเมือง เชียงใหม่ เป็นการนำภาพถ่ายโบราณหายากนำมาให้องค์ความรู้แก่ชาวเชียงใหม่ การร่วมมือขององค์กรระดับชาตินั้นถือว่าประสบความสำเร็จแม้เปิดทำการมาแค่เพียงสามปี ทั้งนี้เพื่อให้เป็นที่รู้จักและการมีอยู่ของหอภาพถ่าย ล้านนา

ภาพการจัดนิทรรศการ"ภาพถ่ายโบราณน่าน"ที่บริเวณหน้าวัดภูมินทร์ จ.น่านเป็นการร่วมมือระหว่างหอภาพถ่ายล้านนาและ องค์การบริหารพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน สาขาน่าน ตั้งแต่วันที่ 1 พฤศจิกายน พ.ศ.2558 ถึง 31 มีนาคม พ.ศ.

ภาพ การจัดการอบรมการถ่ายภาพดาวให้แก่นักศึกษาและประชาชนทั่วไป เป็นการร่วมมือกันระหว่างหอภาพถ่ายล้านนา กับสถาบันวิจัยดาราศาสตร์แห่งชาติ (องค์การมหาชน) เมื่อวันที่ 31 มกราคม พ.ศ.2559

ภาพ การร่วมมือกับศูนย์สร้างสรรค์งานออกแบบ (Thailand Creative & Design Center หรือที่เรียกกันทั่วไปว่า TCDC) ในการจัดงาน Chiangmai Design week ตั้งแต่วันที่ 3-11 ธันวาคม พ.ศ.2559

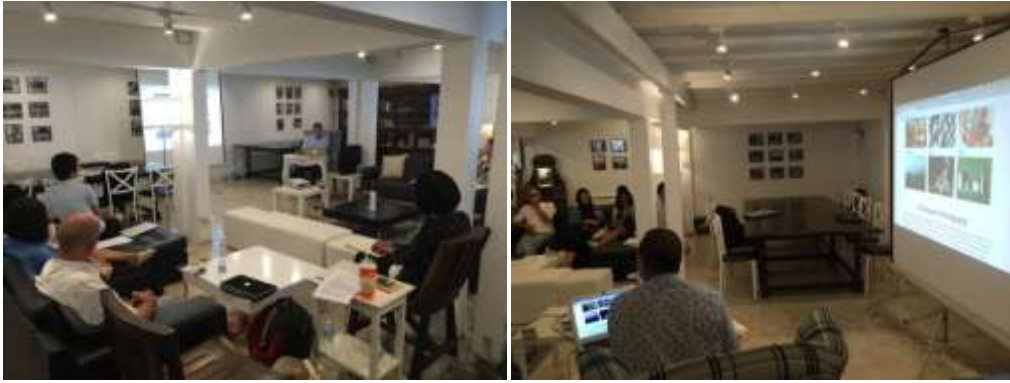
ภาพ การจัดงานนิทรรศการ "สยามผ่านมุมมองของ จอห์น ทอมสัน" เป็นการร่วมมือระหว่างหอภาพถ่ายล้านนากับสำนักพิมพ์รีเวอร์บู้ค ตั้งแต่วันที่ 4-25 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2559

ระดับนานาชาติ

ในระดับนานาชาตินั้นทางหอภาพถ่ายล้านนาได้ให้ความสนใจเป็นอย่างมาก และได้เป็นพันธมิตรกับหลากหลายองค์กรด้วยกันโดยมีการร่วมมือกันในหลากหลายมิติ โดยแบ่งเป็นภูมิภาคดังนี้

อาเซียนและเอเชีย ทางหอภาพถ่ายล้านนามีพันธมิตรในกลุ่มอาเซียนและเอเชียค่อนข้างมากและร่วมมือกันหลากหลายรูปแบบในมิติต่างๆกันไป โดยมีองค์กรดังต่อไปนี้

ACS (Asia Cultural Station) เป็นองค์กรที่ถูกจัดตั้งโดย Japan Foundation เป็นองค์กรที่รวมกลุ่มหอศิลป์ที่ไม่ได้ตั้งอยู่ในเมืองหลวงของเอเชีย ที่มีสมาชิกเกือบทุกประเทศของเอเชียเข้าไว้ด้วยกันเพื่อเพิ่มความเข้มแข็ง การร่วมมือจะมีตั้งแต่รวมกลุ่มกันเพื่อแลกเปลี่ยนองค์ความรู้การจัดการกิจกรรมและการจัดอบรม เป็นต้น

ภาพการจัดประชุมกับองค์กร ACS(Asia Cultural Center)ที่หอภาพถ่ายล้านนาเมื่อวันที่ 28 สิงหาคม พ.ศ.2559

กลุ่มที่เป็นพันธมิตรหอศิลป์และกลุ่มที่จัดเฉพาะกิจกรรม ในการแลกเปลี่ยนและช่วยการจัดนิทรรศการร่วมกัน ในกลุ่มนี้มีจำนวนค่อนข้างมากเพราะเป็นการนำทั้งผลงานของหอภาพถ่ายและของนักศึกษา คณาจารย์ นำไปจัดนิทรรศการร่วมกัน โดยมีรายนามในกลุ่มนี้เช่น SIFP (Singapore International Photography Festival), Obscura Penang Photo Festival ปีนัง ประเทศมาเลเซีย, FCC Angkor Photo Festival เสียมเรียบ ประเทศกัมพูชา

ภาพ การร่วมมือของหอภาพถ่ายล้านนากับกลุ่ม SIFP(Singapore International Photography Festival)ในการคัดเลือกผลงานนักศึกษาไปร่วมจัดแสดงภาพถ่ายที่ Singapore National Library ระหว่างวันที่ 2-10 ตุลาคม พ.ศ.2559

ภาพ การจัดอบรมให้ความรู้แก่นักศึกษาและประชาชนทั่วไปจากเว็บไซต์ชื่อดัง Agoda ในการใช้สื่อให้เกิดประโยชน์เมื่อวันที่ 21 เมษายน พ.ศ.2559

กลุ่มสถาบันการศึกษา หอภาพถ่ายล้านนาได้เป็นพันธมิตรในการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ กับหลายสถาบันด้วยกัน อย่างเช่น Temasek Polytechnic School of Design, Nanyang technological university และ Nanyang Academy of Fine Arts

ยุโรปและอเมริกา ในกลุ่มทางยุโรปและอเมริกาทางหอภาพถ่ายกำลังเริ่มติดต่อขอเป็นพันธมิตรด้วย เนื่องจาก ทางหอภาพถ่ายเพิ่งเปิดดำเนินการมาได้เพียง 3 ปี ซึ่งได้วางแผนเริ่มเป็นพันธมิตรในอาเซียนและเอเชียก่อน จากนั้นในปีที่ 4 จึงจะเริ่มหาพันธมิตรในแถบยุโรปและอเมริกา

จะเห็นได้ว่าทางหอภาพถ่ายล้านนาได้มีการยอมรับและมีส่วนร่วมรวมถึงให้ความสำคัญกับสังคมทุกระดับชั้น ตั้งแต่สังคมภายในจนถึงระดับท้องถิ่นและสังคมระดับนานาชาติ เพราะหอภาพถ่ายล้านนาตระหนักอยู่เสมอในพันธกิจอันเป็นภาระที่สำคัญที่พึงกระทำ และในอนาคตทางหอภาพถ่ายล้านนาจะต้องขยายพันธมิตรให้กว้างกว่าที่เป็นอยู่เพื่อประโยชน์ที่หอภาพถ่ายล้านนาพึงกระทำ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้และนำองค์ความรู้จากภาพถ่ายโบราณและภาพถ่ายจิตรกรรมฝาผนังไปใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างสูงสุดนั่นเอง

กระบวนการที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้น

จากวิสัยทัศน์ของหอภาพถ่ายล้านนาจึงทำให้เกิดยุทธศาสตร์ที่ถูกกำหนดขึ้นดังต่อไปนี้

- ยุทธศาสตร์ที่ 1 พัฒนางานสร้างสรรค์และการอนุรักษ์ภาพถ่ายโบราณ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณค่าและต่อยอดทางการศึกษาและงานวิจัย
- ยุทธศาสตร์ที่ 2 พัฒนาการบริการวิชาการ เพื่อส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม
- ยุทธศาสตร์ที่ 3 การสร้างเครือข่ายทางวิชาการในวงการศิลปะภาพถ่ายทั้งในระดับประเทศและนานาชาติ
- ยุทธศาสตร์ที่ 4 พัฒนาระดับการบริหาร การเรียนรู้และการจัดการเทียบเท่าระดับสากล

ซึ่งจากยุทธศาสตร์ที่ได้กำหนดขึ้นนั้นทำให้เกิดแผนการดำเนินงานได้อย่างชัดเจน อีกทั้งสามารถกำหนดทิศทางในการดำเนินงานเพื่อทำให้เกิดผลสัมฤทธิ์ โดยที่สามารถจำแนกตามยุทธศาสตร์ได้ดังต่อไปนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 1 พัฒนางานสร้างสรรค์และการอนุรักษ์ภาพถ่ายโบราณ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณค่าและต่อยอดทางการศึกษาและงานวิจัย ในส่วนนี้เป็นส่วนที่สำคัญเป็นภารกิจหลักของหอภาพถ่ายล้านนา และได้ปฏิบัติและดำเนินการไปแล้วตัวอย่างเช่น ได้ลงเก็บและอนุรักษ์ภาพถ่ายโบราณในจังหวัดน่าน ก่อนที่ภาพถ่ายโบราณพร้อมข้อมูลอันทรงคุณค่าของเมืองน่านจะสูญหาย อีกทั้งยังได้นำภาพถ่ายโบราณเหล่านั้นนำกลับไปจัดนิทรรศการบริเวณกลางเมืองน่าน โดยจัดแสดงที่หน้าวัดภูมินทร์ วัดช้างค้ำวรวิหารและพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติน่าน เป็นเวลาถึง 4 เดือน จากนั้นได้นำข้อมูลภาพถ่ายโบราณของเมืองน่านจัดทำ Metadata ในระบบมาตรฐานสากลทั้งภาษาไทย อังกฤษและจีน เผยแพร่ลงบนเว็บไซต์ของหอภาพถ่ายล้านนา และ

นอกจากภาพถ่ายโบราณแล้วทางหอภาพถ่ายได้บันทึกและถ่ายภาพจิตรกรรมฝาผนัง อย่างเป็นระบบ พร้อมทั้งจัดทำ Metadata ในระบบมาตรฐานสากลทั้งภาษาไทย อังกฤษและจีน เผยแพร่ลงบนเว็บไซต์ของหอภาพถ่ายล้านนาเช่นเดียวกับภาพถ่ายโบราณ

ยุทธศาสตร์ที่ 2 พัฒนาการบริการวิชาการ เพื่อส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม ในยุทธศาสตร์นี้ทางหอภาพถ่ายล้านนาได้จัดการบริการแก่สังคมในหลากหลายมิติ ตั้งแต่การให้บริการข้อมูลทางเว็บไซต์ ที่ Thomson Reuter กำลังจัดอันดับ การให้บริการนิทรรศการภาพถ่ายโบราณทั้งที่จัดแสดงโดยการประสานงานของหอภาพถ่ายล้านนาเองหรือการนำนิทรรศการภาพถ่ายโบราณจากแหล่งอื่น ๆ นำมาจัดแสดง รวมถึงการจัดอบรมเพื่อสร้างเสริมองค์ความรู้เกี่ยวกับภาพถ่ายโบราณ

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การสร้างเครือข่ายทางวิชาการในวงการศิลปะภาพถ่ายทั้งในระดับประเทศและนานาชาติ ในยุทธศาสตร์นี้ได้กล่าวไว้ในหัวข้อการมีส่วนร่วมของสังคมเป้าหมาย

ยุทธศาสตร์ที่ 4 พัฒนาระดับการบริหาร การเรียนรู้และการจัดการเทียบเท่าระดับสากล ในยุทธศาสตร์นี้สามารถเห็นเป็นประจักษ์ได้จากทั้ง ในหัวข้อการมีส่วนร่วมของสังคมเป้าหมาย และในเรื่องของการบริการวิชาการ เพื่อส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม จนเป็นที่ยอมรับและมีมาตรฐานสูงเทียบเท่าองค์กรในสากล

ทั้งนี้หอภาพถ่ายล้านนาตระหนักและก่อกำเนิดมาเพื่อจัดการอนุรักษ์ภาพถ่ายโบราณและภาพถ่ายจิตรกรรมฝาผนังอันทรงคุณค่าของล้านนา โดยที่หอภาพถ่ายล้านนาถือเป็นพื้นที่เดียวในประเทศไทยรวมถึงอาเซียน ที่ได้ดำเนินการเพื่ออนุรักษ์รวมถึงนำไปต่อยอดอย่างครบและสมบูรณ์ตามมาตรฐานสากล ซึ่งถ้าไม่มีหอภาพถ่ายล้านนามรดกอันทรงคุณค่าทางศิลปวัฒนธรรมรูปแบบหนึ่งของล้านนาก็อาจจะสูญหายไปอย่างน่าเสียดาย

ความรู้ความเชี่ยวชาญที่ใช้ในการทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงนั้น

องค์ความรู้และทักษะในศาสตร์ด้านต่างๆที่หอภาพถ่ายล้านนามีความเชี่ยวชาญนั้น สามารถแบ่งออกเป็นขั้นตอนดังนี้

การอนุรักษ์ ในด้านของการอนุรักษ์ภาพถ่ายโบราณนั้นทางหอภาพถ่ายล้านนาถือเป็นภารกิจหลัก ในฐานะผู้ก่อตั้งหอภาพถ่ายล้านนาจึงจำเป็นต้องวางรากฐานแนวทางและระบบในเรื่องของการอนุรักษ์เป็นปฐมบท เพราะถ้าภาพถ่ายโบราณอันทรงคุณค่าของล้านนาที่บันทึกเรื่องราวต่างๆจะเป็นประโยชน์ต่อไปในด้านของการเป็นแหล่งการเรียนรู้ได้สูญสลายหรือสูญหายไปหรือแม้แต่ผู้ที่สามารถให้ข้อมูลที่เชื่อถือได้ต่างทยอยจากไปย่อมทำให้ภาพถ่ายโบราณเหล่านั้นไร้ค่าไปได้ ฉะนั้นต้องมีความเข้าใจในหลักการของการอนุรักษ์อย่างถ่องแท้ก่อน จึงจะสามารถปฏิบัติงานในแนวทางนี้ได้เป็นอย่างดี และทั้งนี้ทางหอภาพถ่ายล้านนาถือว่าได้ดำเนินการอนุรักษ์อย่างสร้างสรรค์มาอย่างมีมาตรฐาน เพราะได้ผ่านการประเมินโดยกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิของหอภาพถ่ายล้านนา ซึ่งล้วนเป็นนักวิชาการที่มีชื่อเสียงระดับประเทศและระดับสากล (สามารถเปิดดูรายชื่อกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิของหอภาพถ่ายล้านนาได้ที่ www.chiangmaihouseofphotography.finearts.cmu.ac.th) ตัวอย่างของการอนุรักษ์ที่หอภาพถ่ายล้านนาได้ปฏิบัติมาแล้ว เช่นการร่วมมือกับองค์การ

บริหารพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน สาขาน่านในการลงเก็บภาพถ่ายโบราณในเมืองน่าน หรือการร่วมกับมูลนิธิไร่แม่ฟ้าหลวงในการบันทึกและถ่ายภาพจิตรกรรมฝาผนังวัดเวียงต้า ที่จัดเก็บไว้ที่ไร่แม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย

ภาพ การลงวิจัยภาคสนามในการอนุรักษ์และเก็บข้อมูลภาพถ่ายโบราณในเมืองน่าน ซึ่งผู้วิจัยและทีมงานมีความเชี่ยวชาญในการเก็บข้อมูลภาพถ่ายโบราณ ซึ่งการดำเนินการจัดเก็บภาพถ่ายโบราณในเมืองน่านดำเนินการตั้งแต่กลุ่มภาพพันธ พ.ศ.2557 ถึง มกราคม พ.ศ.2558

ภาพ ความเชี่ยวชาญที่ข้าพเจ้าได้ทำการฝึกฝนทีมงานในการอนุรักษ์และเก็บข้อมูลภาพจิตรกรรมฝาผนัง สองภาพซ้ายมือเป็นการบันทึกและถ่ายภาพจิตรกรรมฝาผนังวัดภูมินทร์ จ.น่าน และสองภาพขวาเป็นการบันทึกและถ่ายภาพจิตรกรรมผ้าพระบฏของวัดปงสนุก จ.ลำปาง ในส่วนของการจัดเก็บและบันทึกภาพจิตรกรรมฝาผนังในล้านนาทางข้าพเจ้าและหอภาพถ่ายล้านนาเริ่มดำเนินการมาตั้งแต่ปี พ.ศ.2554 และยังคงดำเนินการต่อไปเนื่องจากภาพจิตรกรรมฝาผนังในล้านนายังคงมีเหลืออีกเป็นจำนวนมาก

ซึ่งนอกจากนี้การอนุรักษ์ภาพถ่ายโบราณและภาพถ่ายจิตรกรรมฝาผนังนั้นต้องมีกระบวนการใส่ข้อมูลประกอบภาพถ่าย (Metadata) เพื่อให้ภาพถ่ายโบราณและภาพถ่ายจิตรกรรมฝาผนังสามารถนำไปอ้างอิง

และก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยทางหอภาพถ่ายได้จัดทำข้อมูลประกอบภาพถ่ายเหล่านี้้อย่างละเอียดตามมาตรฐานสากล ภายใต้การกำกับดูแลอย่างเข้มงวดของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิของหอภาพถ่ายล้านนา

ภาพ เป็นการแสดงให้เห็นถึงความเชี่ยวชาญในด้านของการฟื้นฟูภาพถ่ายโบราณที่ชำรุดกลับคืนมาดังเดิม ในสองภาพซ้ายมือ เป็นภาพถ่ายพระเจ้าสุริยวงศ์มริตเดชและภาพถ่ายเจ้าบุญศรี เมืองชัย ที่ชำรุด โดยหอภาพถ่ายล้านนาได้ทำการตกแต่งด้วยโปรแกรมการซ่อมแซมภาพถ่ายให้กลับมาคล้ายของดั้งเดิมให้มากที่สุด โดยไม่ทำให้ข้อมูลผิดพลาดไปจากเดิม

ภาพ คุณปัญญา พูนสิน นำภาพถ่ายโบราณของเมืองเชียงใหม่มาบริจาคให้กับหอภาพถ่ายล้านนา นอกจากนี้ยังมีประชาชนอีกหลายท่านได้นำภาพถ่ายโบราณรวมถึงฟิล์มโบราณมาบริจาคให้อีกเป็นจำนวนมาก เป็นการแสดงให้เห็นถึงผลงานที่หอภาพถ่ายล้านนาได้ปฏิบัติมาจนประชาชนทั่วไปเห็นถึงความสำคัญของหอภาพถ่ายล้านนา

การเผยแพร่และบริการวิชาการ การเผยแพร่และบริการวิชาการนั้นถือเป็นภารกิจที่พึงปฏิบัติต่อการอนุรักษ์ของหอภาพถ่ายล้านนา เพราะเมื่อการอนุรักษ์จะเกิดประโยชน์สูงสุดได้นั้นต้องจำเป็นที่ต้องเผยแพร่ เพื่อให้การบริการแก่สังคม ทางหอภาพถ่ายล้านนาได้วางแนวทางการเผยแพร่ไว้หลายรูปแบบด้วยกัน โดยมีรูปแบบดังนี้

การเผยแพร่ด้วยสื่อดิจิทัลด้วยระบบอินเทอร์เน็ต ในระบบการจัดเก็บข้อมูลนั้นทางหอภาพถ่ายจัดเก็บข้อมูลทั้งหมดด้วยสื่อดิจิทัล ซึ่งเป็นระบบที่สะดวกและหอภาพถ่ายล้านนามีความเชี่ยวชาญอย่างสูง เพราะได้สร้างระบบและบุคลากรไว้รองรับเป็นที่เรียบร้อยแล้ว โดยที่การเผยแพร่นั้นทำด้วยกันทั้งหมด 2 รูปแบบคือ

- ห้องสมุดดิจิทัล เป็นห้องสมุดที่ใช้ระบบดิจิทัลในการเก็บข้อมูล สามารถมาตรวจค้นต้นฉบับของข้อมูลได้ ห้องสมุดดิจิทัลนี้เปิดบริการภายในหอภาพถ่ายล้านนาเปิดบริการให้กับนักศึกษาและประชาชนทั่วไป

ที่ต้องการมาสืบค้นข้อมูล ซึ่งตั้งแต่เปิดบริการมีผู้มาใช้บริการเป็นจำนวนมาก ส่วนมากมาสืบค้นข้อมูลเพื่อนำไปประกอบงานวิจัย

- เว็บไซต์ของหอภาพถ่ายล้านนา เว็บไซต์ของหอภาพถ่ายล้านนาถูกจัดทำขึ้นอย่างปราณีตและทางหอภาพถ่ายล้านนาให้ความสำคัญเป็นอย่างมาก โดยได้ระดมแนวความคิด การประมวลรูปแบบ ปัญหาและเทคนิคของเว็บไซต์อื่นๆทั่วโลกมาเป็นกรณีศึกษา ในการจัดทำที่จะเผยแพร่ให้เข้าถึงผู้ดูหรือผู้ชมให้ได้มากที่สุดทางหอภาพถ่ายล้านนาได้จัดทำทั้งภาษาไทย ภาษาอังกฤษ และภาษาจีน การจัดทำข้อมูลภายในเว็บไซต์นั้นทำตามมาตรฐานสากลโดยได้ผ่านการรับรองจากกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิของหอภาพถ่ายล้านนา ในขณะนี้ทางหอภาพถ่ายล้านนาได้รับการจัดอันดับและรับรองจากทาง Thomson Reuter อยู่ ซึ่งในการนี้จะถือเป็นเว็บไซต์อันแรกทางด้านศิลปะและการออกแบบอันแรกของไทยที่ถูกการรับรองและจัดอันดับ เป็นการสร้างความน่าเชื่อถือเพิ่มมากขึ้นแก่หอภาพถ่ายล้านนา

ภาพ การประชุมผู้ทรงคุณวุฒิของหอภาพถ่ายล้านนา เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของการดำเนินงานของหอภาพถ่ายล้านนา
ภาพกลาง รศ.ดร.พิริยะ ไกรฤกษ์ และภาพขวาสุด รศ.ดร.สุรพล วิรุฬห์รักษ์ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิของหอภาพถ่ายล้านนา

ภาพ เว็บไซต์ของหอภาพถ่ายล้านนา ขณะนี้กำลังรอทาง Thomson Reuter รับรองและจัดอันดับ

ในส่วนการให้บริการวิชาการแก่สังคมนั้น ทางหอภาพถ่ายล้านนาได้จัดการบริการวิชาการด้วยกัน 2 รูปแบบคือ

- การจัดนิทรรศการ ถือเป็นการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมองค์ความรู้ให้แก่สังคมรูปแบบหนึ่ง ทางหอภาพถ่ายล้านนาได้กำหนดรูปแบบในหลากหลายมิติในการจัดนิทรรศการอยู่ตลอดเสมอมา ทั้งที่จัดที่หอภาพถ่ายล้านนาเองและไปจัดนิทรรศการนอกสถานที่ การจัดนิทรรศการที่ผ่านมานั้นถือว่าประสบผลสำเร็จเป็นอย่างสูงทุกครั้ง สามารถสร้างแรงกระเพื่อมให้กับสังคมในการให้ความสำคัญแก่ภาพถ่ายโบราณได้ ทำให้ผู้คน

ได้หันมาสนใจให้ความสำคัญแก่ภาพถ่ายโบราณในแง่ของการให้องค์ความรู้และเพิ่มพูนประสบการณ์ ตัวอย่างของการจัดนิทรรศการของหอภาพถ่ายล้านนาที่ได้จัดมา ครั้งที่ 1 “ภาพถ่ายเจ้ากอแก้ว ปรากฏกาวิล ณ เชียงใหม่” ใช้เวลาในการจัดแสดง 8 เดือน มีผู้เข้าชมประมาณ หกหมื่นคนเศษ ครั้งที่ 2 “720 ปีกว่าจะมาเป็นเมืองเชียงใหม่” ใช้เวลาการจัดแสดง 8 เดือน มีผู้เข้าชมประมาณ แสนกว่าคน การจัดนิทรรศการที่เข้าร่วมมีกับองค์การบริหารพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน สาขาน่าน ในหัวเรื่อง “ภาพถ่ายโบราณเมืองน่าน” จัดแสดงกลางแจ้งบริเวณหน้าวัดภูมินทร์ หน้าวัดช้างค้ำวรวิหารและหน้าพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติน่าน จัดแสดงเป็นเวลา 4 เดือน มีผู้ชมทั้งชาวเมืองน่านเองและนักท่องเที่ยวซึ่งได้รับความสนใจและคำชมเชยทั้งจากผู้ว่าราชการน่านและชาวเมืองน่านเป็นอย่างมาก นอกจากนี้ทางหอภาพถ่ายล้านนายังได้ร่วมมือกับองค์กรอื่นๆ ในการนำนิทรรศการมาจัดที่เชียงใหม่อีกด้วยเช่น นิทรรศการ”สยามผ่านมุมมองของ จอห์น ทอมสัน” เป็นนิทรรศการภาพถ่ายสมัยรัชกาลที่ 4 โดยนายจอห์น ทอมสัน จัดแสดง 25 วัน มีผู้เข้าชมประมาณสี่หมื่นคนเศษ ถือเป็นการจัดนิทรรศการที่หอภาพถ่ายล้านนาร่วมมือกับสำนักพิมพ์ริเวอร์บุ๊ก ที่ประสบความสำเร็จเป็นอย่างดี ซึ่งพันธกิจในการจัดนิทรรศการนี้ทางหอภาพถ่ายล้านนาจะดำเนินการไปตลอดทั้งนี้เพื่อสร้างองค์ความรู้และปลูกจิตสำนึกในด้านต่างๆแก่สังคม

ภาพ งานวันเปิดหอภาพถ่ายล้านนาและนิทรรศการ”เจ้ากอแก้ว ปรากฏกาวิล ณ เชียงใหม่”เมื่อ 20 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2557

ภาพ งานเปิดนิทรรศการ "720 ปีกว่าจะมา เป็นเมืองเชียงใหม่" โดยผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงใหม่ ปวิน ชำนิประศาสน์ เมื่อวันที่ 25 มีนาคม พ.ศ.2559

ภาพการจัดนิทรรศการ "ภาพถ่ายโบราณนาน" ที่บริเวณหน้าวัดช้างค้ำวรวิหาร จ.น่านและบริเวณหน้าพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ น่านเป็นการร่วมมือระหว่างหอภาพถ่ายล้านนาและองค์การบริหารพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน สาขาน่าน ตั้งแต่วันที่ 1 พฤศจิกายน พ.ศ.2558 ถึง 31 มีนาคม พ.ศ.2559

- การจัดการอบรมและบรรยาย การจัดอบรมที่ทางหอภาพถ่ายล้านนาได้ดำเนินการมาแล้ว มีทั้งในและนอกสถานที่ และได้ดำเนินการมาอย่างสม่ำเสมอ ทั้งนี้เพื่อเป็นการสร้างองค์ความรู้แก่ชุมชนโดยตรง การจัดอบรมนั้นเรื่องที่น่าไปจัดจะเป็นการนำภาพถ่ายโบราณไปใช้ให้เกิดประโยชน์ ตัวอย่างเช่นการนำภาพถ่ายโบราณมากลับมาทำใหม่บนกระบวนการที่เรียกว่า อัดภาพแบบไซยาโนไทด์ เป็นการอัดภาพใช้น้ำยาพิเศษทา ลงบนวัสดุที่น้ำยาสามารถซึมลงไปได้เช่นผ้าและนำภาพถ่ายโบราณมาเป็นต้นแบบ ก็สามารถทำภาพถ่ายติดอยู่ บนวัสดุนั้นๆ ผู้อบรมสามารถนำไปต่อยอดเพื่อเพิ่มมูลค่าของสินค้าที่สามารถนำไปจำหน่ายแก่นักท่องเที่ยวได้ นอกจากนี้ยังเชิญวิทยากรพิเศษมาบรรยายแก่นักศึกษาในการทดลองถ่ายภาพแบบต่างๆ เช่นการถ่ายภาพด้วย กล้องรูเข็ม เป็นต้น ในส่วนของการบรรยายนั้นทางหอภาพถ่ายล้านนาได้ดำเนินการมาโดยตลอด มีการเชิญ วิทยากรจากทั้งจากในประเทศและนอกประเทศมาบรรยายในเรื่องเกี่ยวกับภาพถ่าย ซึ่งการจัดบรรยายพิเศษนี้ ทางหอภาพถ่ายจะจัดไม่ต่ำกว่าปีละ 4-5 ครั้ง มีผู้เข้าร่วมครั้งละประมาณ 40-60 คนทุกๆครั้ง และจากผล สำนวจความความคิดเห็นว่าการจัดมีประโยชน์อย่างมากเป็นการเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ใหม่ๆแก่ผู้เข้าร่วม

การจัดบรรยาย "มองศิลปะผ่านเลนส์" โดย อาจารย์ วรณันท์ ชวัลกรศิริพากร ศิลปินแห่งชาติ สาขาทัศนศิลป์ (ภาพถ่าย)
พ.ศ 2552 ณ หอภาพถ่ายล้านนา เชียงใหม่ วันเสาร์ ที่ 13 ก.พ 2559 เวลา 11:30-16:30

การจัดการอบรมแก่นักศึกษาในหัวข้อ Special Technic : The Emulsion Lift กิจกรรมเวิร์คชอปเทคนิคพิเศษ
ในวันที่ 17 ตุลาคม 2558 โดย อ.Patricia Lois Nuss

ภาพ การจัดการอบรมการอัดภาพด้วยกระบวนการไฮยาโนไทป์ แก่ประชาชนทั่วไปในเมืองน่าน เพื่อเป็นการเพิ่มมูลค่าแก่
ผลิตภัณฑ์ เป็นการร่วมมือระหว่างหอภาพถ่ายล้านนาและองค์การบริหารพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน สาขาน่าน
เมื่อวันที่ 20-22 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2558

จะเห็นได้ว่าในฐานะของผู้ก่อตั้งหอภาพถ่ายล้านนาได้วางแนวทางในการดำเนินงาน ตามความรู้
ความสามารถที่เชี่ยวชาญ และสามารถนำออกมาใช้ได้อย่างเต็มศักยภาพ ก่อให้เกิดประโยชน์แก่สังคมอย่าง
ครบถ้วนตามภารกิจที่หอภาพถ่ายล้านนาพึงกระทำ

การคาดการณ์ในผลที่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลง

หอภาพถ่ายล้านนาได้วางแผนการดำเนินงานไว้อย่างเป็นระบบ และคาดการณ์ในผลที่จะเกิดขึ้น ทั้งนี้สามารถแบ่งการคาดการณ์ในผลที่จะเกิดขึ้นโดยแบ่งได้ดังนี้

ผลที่จะเกิดขึ้นทางตรง

เป็นแหล่งการเรียนรู้ในการจัดเก็บข้อมูลทางวัฒนธรรมของล้านนาอย่างยั่งยืน กระตุ้นการอนุรักษ์และนำไปวิเคราะห์ ในการนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด เพื่อเป็นตัวอย่างที่ดีแก่หน่วยงานต่างๆ ในการนำข้อมูลที่มีอยู่ออกมาเผยแพร่ก่อให้เกิดประโยชน์แก่สังคมในด้านต่างๆ ให้เกิดการกระตุ้นการเรียนรู้และใช้งานข้อมูลต้นทางวัฒนธรรมของล้านนาเพื่อนำไปสร้างเอกลักษณ์ของตนเองรวมถึงเป็นแหล่งจัดแสดงและนำเสนอผลงานต่างๆ เพื่อขอรับทุน ทั้งงานกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์และสร้างสรรค์หรืองานวิจัยที่เกี่ยวข้องศูนย์การเรียนรู้และสร้างสรรค์ภาพถ่ายล้านนา ยังเป็นตัวบ่งชี้ตัวหนึ่งในการผลักดันให้มหาลยเชียงใหม่ถูกจัดอันดับในระดับต้นๆ ของเอเชีย

ผลที่จะเกิดขึ้นทางอ้อม

เป็นต้นแบบให้กับหน่วยงานต่างๆ และเอกชนที่จะหันมาอนุรักษ์และเรียนรู้ข้อมูลต้นทางวัฒนธรรมของล้านนา เพื่อสร้างกระแสการอนุรักษ์และเรียนรู้ข้อมูลทางวัฒนธรรมของล้านนาให้เกิดการสืบทอดและปลูกฝังอัตลักษณ์วัฒนธรรมของล้านนาที่มีมาอย่างยาวนานอย่างยั่งยืนมิให้เสื่อมสลาย

การประเมินผลที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลง

หอภาพถ่ายล้านนาได้จัดการการประเมินผลพร้อมทั้งวิเคราะห์ในการดำเนินการมาอย่างต่อเนื่อง เพราะเป็นยุทธศาสตร์อันหนึ่งของหอภาพถ่ายล้านนา ทั้งนี้จะเป็นการทำให้ทราบว่าเกิดผลในด้านใดๆ รวมถึงปัญหาและอุปสรรคที่ได้รับและสมควรจะแก้ไขอย่างไร ย่อมหมายถึงผลที่เกิดในทุกๆ ด้านและส่วนหนึ่งมีเรื่องของผลของการเปลี่ยนแปลงรวมอยู่ด้วย ผลของการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นนั้นขอแบ่งออกเป็น 2 ระดับดังต่อไปนี้

ระดับภายในองค์กร การเปลี่ยนแปลงภายในองค์กรที่เกิดขึ้นนั้นสามารถมองเห็นได้อย่างชัดเจน เริ่มตั้งแต่นักศึกษา ที่สามารถเห็นความเปลี่ยนแปลงได้เพราะนักศึกษามีเอกลักษณ์เฉพาะตนที่มีความรู้และความเข้าใจในศิลปวัฒนธรรมล้านนา ทำให้นักศึกษารุ่นแรกที่มาฝึกงานที่หอภาพถ่ายล้านนาจบการศึกษาออกไปมีเอกลักษณ์เฉพาะตน แตกต่างจากนักศึกษาของสถาบันอื่นๆ (ผลจากการสำรวจผู้ประกอบการที่รับนักศึกษาเข้าทำงาน) นอกจากนี้ยังมีจิตสำนึกที่ดีในการที่จะให้การบริการแก่ชุมชนหรือมีจิตสาธารณะ ทำให้นักศึกษาของสาขาศิลปะการถ่ายภาพ คณะวิจิตรศิลป์เป็นที่ประจักษ์ในความสามารถหลากหลายด้าน ผลที่เกิดความเปลี่ยนแปลงในองค์กรต่อมาคือคณาจารย์และเจ้าหน้าที่ของสาขาศิลปะการถ่ายภาพ ภาควิชาสื่อศิลปะและการออกแบบสื่อ คณะวิจิตรศิลป์ ผลที่เกิดความเปลี่ยนแปลงในระดับนี้สามารถเห็นได้อย่างชัดเจนเช่นเดียวกัน

ทั้งคณาจารย์และเจ้าหน้าที่ภายในสาขาศิลปะการถ่ายภาพได้เล็งเห็นถึงประโยชน์ที่นักศึกษาได้รับ อีกทั้งยังเป็นช่องทางอันสำคัญที่จะสื่อสารจากภายในองค์กรออกสู่สังคมได้ในกาให้บริการสังคมอย่างแท้จริง ทั้งนี้หอภาพถ่ายล้านนายังสามารถสร้างความภูมิใจและเป็นທີ່เชิดหน้าชูตาให้แก่องค์กร

ระดับภายนอกองค์กร จากการก่อกำเนิดหอภาพถ่ายล้านนาขึ้นมานั้นเปรียบเสมือนเกิดแรงกระเพื่อมในการเปลี่ยนแปลงหลากหลายด้าน การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นสามารถเห็นได้อย่างชัดเจนเป็นครั้งแรกคือ มีการอนุรักษ์ภาพถ่ายโบราณกันอย่างแพร่หลายในเมืองไทยไม่เพียงแต่ในล้านนาเท่านั้น ซึ่งเมื่อเกิดกระแสการอนุรักษ์เช่นนี้สิ่งที่จะตามมาอย่างชัดเจนคือการเล็งเห็นถึงความสำคัญของศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นของตนเอง ส่วนการเปลี่ยนแปลงในด้านอื่นๆที่หอภาพถ่ายล้านนาได้ทำมาอย่างเช่น การจัดนิทรรศการและการจัดการบรรยาย ที่สามารถเห็นถึงจำนวนผู้เข้าชมและผู้เข้าร่วมมีจำนวนเพิ่มมากขึ้นทุกๆกิจกรรม เป็นการแสดงให้เห็นถึงผลการดำเนินงานของหอภาพถ่ายที่ได้ดำเนินมาอย่างถูกต้อง

จากการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์ของหอภาพถ่ายนั้น จะเห็นได้ว่าเป็นการเกิดการเปลี่ยนแปลงหลากหลายมิติ ที่มาจากผลการดำเนินงานของหอภาพถ่ายล้านนาได้อย่างชัดเจนและทางหอภาพถ่ายล้านนาก็ตั้งปณิธานในการปฏิบัติและดำเนินงานให้เกิดผลสัมฤทธิ์ที่ดีต่อสังคมอย่างไม่หยุดยั้งและตลอดไป

แนวทางการธำรงและรักษาให้คงอยู่ต่อไป

ในฐานะผู้ก่อตั้งทั้ง สาขาศิลปะการถ่ายภาพและภาควิชาสื่อศิลปะและการออกแบบสื่อ คณะวิจิตรศิลป์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ รวมถึงหอภาพถ่ายล้านนาก็มีความกังวลในการคงอยู่และธำรงอยู่สืบไปของหอภาพถ่ายล้านนา แต่จากการวางแผนและการดำเนินงานที่ผ่านมาสามารถคลาญปัญหาในการคงอยู่ต่อไปของหอภาพถ่ายล้านนาได้ เนื่องจากผลของการดำเนินงานที่หอภาพถ่ายล้านนาได้ทำมานั้น ได้ส่งผลให้กับทุกภาคส่วนดังที่กล่าวมาก่อนหน้านี้ ซึ่งล้วนก่อแต่ประโยชน์ที่เป็นผลดีแก่ทุกๆฝ่าย ย่อมเป็นดั่งบงชี้ที่ดีในการธำรงอยู่ของหอภาพถ่ายล้านนา ตัวอย่างเช่นการก่อให้เกิดประโยชน์อีกทางแก่นักศึกษา สาขาศิลปะการถ่ายภาพ ย่อมส่งผลกระตุ้นให้คณาจารย์และเจ้าหน้าที่ของสาขาศิลปะการถ่ายภาพ ช่วยเป็นแรงผลักดันให้หอภาพถ่ายล้านนาธำรงอยู่ได้สืบต่อไป และในส่วนของภายนอกองค์กรก็มีส่วนสนับสนุนการธำรงอยู่ของหอภาพถ่ายล้านนาเช่นเดียวกัน ดังจะเห็นได้จากการได้รับการสนับสนุนมากยิ่งขึ้นจากภายนอกตามลำดับ ส่งผลและเป็นกำลังใจในการธำรงอยู่ได้อย่างสืบไป